

Naši dopisi.

Z Blok. (Računski stroj). Pri nas imamo mizarja, ki prav ceno izdeluje računske stroje s kazalom. Stroj stoji 5 gld. 20 kr. in je 151 cm visok in 100 cm širok iz hrastovega lesa in črno pobarvan. Kroglice so kaj lično izdelane iz jesenovega lesa; polovica jih je črno pobarvanih, polovica pa naravne barve, vse pa so lepo likane. Kroglice, ki so na močnih železnih drogih, morejo se vsaka posebej ali cel drog skupaj sneti ali zopet vdeti brez najmanjšega razdiranja, kar je prav pripravno za mnogotere računske razprave. Kakor navadno, ima stroj tudi desko čez polovico prostora. Za pošiljanje se more stroj razdejeti ter ga vsakdo lahko zopet sam sestavi. — Ta mizar tudi napravi sličen stroj za drobce, ali pa ta stroj v manjši ali večji meri. Za naročila radovoljno posreduje podpisano šolsko vodstvo.

Šolsko vodstvo na Blokah (pošta Rakek—Nova Vas) dne 15. prosinca 1890.

Jožef Bozja,
nadučitelj.

Iz Podzemlja. (P. Kambič †) Dne 25. prosinca ob 12. uri po noči je umrl v Gribljah v Črnomaljskem okraji tamošnji učitelj g. Peter Kambič po dolgi, mučni prsni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče šele v 21. letu svoje dobe. Pokojnik je bil porojen na Krasinci fare podzemeljske od priprostih, pa zelo spoštovanih kmetških roditeljev. Šolal se je v domači šoli, potem v Črnomlji, v Novem Mestu in kot pripravnik v Ljubljani. — V službi je bil šele od 1. kimovca 1889. in sicer: meseca kimovca in vinotoka kot namestni učitelj na dvorazrednici v Podzemlju, od 1. listopada pa kot učitelj na jednorazrednici v Gribljah. — Bolezen si je nakopal že kot dijak. Poleg preobilenega učenja moral si je največ s poučevanjem skrbeti za vsakdanje potrebe.

Pokojnik je bil ves vnet za svoj stan, trdnega značaja, pohlevnega in lepega vedenja, tako da se je vsakteremu prikupil. Pogreb dne 28. prosinca je bil veličasten, kakor je za tak mal kraj le mogoče. Zbralo se nas je, da spremimo blagega pokojnika k večnemu počitku, 12 učiteljev, 4 učiteljice in šolska mladina iz Podzemlja in Gribelj. Ljudstva pa je bilo toliko, da se je bilo kar čuditi. Prišel je tudi gosp. župnik adlešički J. Šašelj. Pogreb, lepovencana rakev, ganljivo petje — in govor g. tovariša Šetine — vse to nas je slehernega do solz ganilo. Dasiravno je bil pokojnik še tako mlad učitelj in tako malo časa med nami, vendar se je slehernemu tako priljubil, da smo se vsi s prav težkim srcem ločili od njegove gomile. Le jedna govorica se je čula: Škoda je pridnega Petra! — A to je delo Vsegamogočnega in v njegove uredbe se nam

ni vtikati. — V miru počivaj, blagi Peter in večna luč naj ti sveti! *Janko Barle — Podzemelj.*

Z Velikih Poljan pri Ribnici, dne 7. svečana 1890. l. (Šolske novice). Nadležna hripa ni prizanesla tudi nam, vendar ni razsajala tako, kot v sosednih krajih. Ker je zbolelo 18 učencev vsakdanje šole, bilo je to pouku dokaj na kvaro. Šola se ni zaključila, ker se je kmalu izboljšalo zdravstveno stanje. — Naša nerazdeljena jednorazrednica ima 49 vsakdanjih in 22 ponavljalnih učencev. Učitelj poučuje tudi veroznanstvo, deklice se učijo ženskih ročnih del. — Do 1. 1882. je bila tukaj šolapodružnica, ki so jo opravljali gg. učitelji iz Ribnice. Pred 1. 1880. so hodili tukajšni otroci v 1½ uro oddaljeno ribniško šolo. Leta 1882. se je ustanovila redna šola, ki jo je oskrboval pomožni učitelj g. Matija Hiti. Šolskega poslopja ni bilo, poučevalo se je v župnem dvorci, ki še sedaj čaka svojega gospodarja. 1884. l. se je sezidalo pripravno šolsko poslopje. Ves ta čas je krajnemu šolskemu svetu predsednik župan g. Francišek Andolšek, čegar zasluga je, da imajo Poljanci svojo šolo. Za šolo vneti mož tudi ugodno vpliva na narod, tako, da je z zamudami prav malo opravka. Preskrbel je tudi, da se je tik šole kupil vrt, ki meri 15 arov. Z delom bo treba pričeti letos. Učitelj ima za svojo potrebo še vrtiček z 1.68 ara. — Ker že o šolskem vrtu govorim, naj mi bo dovoljeno pripomniti nekaj o šolskih vrtih našega okraja. Kolikor je meni znano so pri vseh šolah vrtovi razven na Robu in pri Fari. Vzgleden šolski vrt je v Dobropoljah; morda bi koga zanimalo, če spregovorim nekoliko o njem. Na vrtu, ki meri 19 arov, je 154 vrstnih (materinih) dreves in 1890 požlahtnjenih drevesec. Vrst (sort) je: jablan 36, hrušek 36, češpelj 6, češenj 4, višenj 4, ribezlja 2 in bodočega grozdčja 2. Leta 1889. se je oddalo iz vrta 504 požlahtnjenih drevesec, cepilo se jih je tega leta 1500. Pridno se goji tudi lepotično vrtnarstvo in posebno zelenjadstvo.

Ivan Zupanec — Vel. Poljane.

Iz Črnomlji, dne 10. svečana 1890. (Otvorenje šolskega poslopja). Dne 15. svečana t. l. se v Črnomlji slovesno otvori novo šolsko poslopje. K tej slavnosti je razposlal krajni šolski svet nastopno vabilo: „Vabilo k slovesnemu otvorenju in blagoslovljenju nove Francišek-Jožefove šole ter blagoslovljenju nove šolske zastave v Črnomlji dne 15. svečana 1890. Vspored: 1. Streljanje s topi in zvonjenje ob 5. uri zjutraj. 2. Ob 2¼ uro se poda šolska mla-dež iz starega šolskega poslopja v spremstvu uč-

teljstva, krajnega in c. kr. okrajnega šolskega sveta in občinskih zastopov in šolskih prijateljev v cerkev. 3. Poklic sv. Duha ter potem blagoslovljenje nove šolske zastave s kratkim govorom. 4. Slovesna sv. maša, pri kateri poje šolska mladež. 5. Blagoslovljenje nove šole. 6. Predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta izroči s primernim govorom krajnemu šolskemu svetu ključ šolskega poslopja. 7. Nagovor c. kr. okrajnega šolskega nadzornika šolski mladini. 8. Nagovor učenca. 10. Šolska mladež se poda v šolske sobe, kjer se vrši slovesni sklep prve polovice šolskega leta. 11. V spomin te svečanosti razdelé se spominske knjižice. Roditelje in vse šolske prijatelje k udeležitvi uljudno vabi krajni šolski svet. — O tej slavnosti sporočim kasneje.

Iz Vrem, dne 3. svečana 1890. (Šolske novice). — Blagi šolski prijatelj, č. g. župnik Anton

Fetich - Frankheim, koji je tu nad jednajst let pastiroval z veliko skrbjo in vztrajnostjo, podaril je pred svojim odhodom na njegovo novo župnijo Šent-Jernejško tukajšnji šoli 18 tečajev „Vrtca“ in dokaj drugih raznovrstnih knjig v knjižnične namene. Istotako je poklonil 19. tečaj „Vrtca“ novi župnik č. g. Ivan Škrjanc, znan kot pravi prijatelj učiteljstvu, ter obljubil tudi v prihodnje skrbeti, da bode šolska knjižnica preskrbena z novimi tečaji „Vrtca“. Omenjenima častitima gospodoma naj bo tedaj tem pótém izrečena pristrčna zahvala.

Nadležna bolezen „hripa“ priromala je tudi v našo dolino. Poleg učiteljstva obolela je polovica šolske mladine, zato je prišel od zgoraj ukaz, šolo za teden dni zapreti. (Konec prih.)

Vestnik pedagoškega društva v Krškem.

Za leto 1890. so plačali: Knavs Ivan, vikar v Krškem; Gomilšak Ivan, žel. uradnik na Vidmu; Vodeb Jakob, c. kr. profesor v Ljubljani; Bauer Ana, učiteljica v Radečah; Clarici Marija, učiteljica v Šmarjeti; Donati Amalija, učiteljica v Čateži; Fabjancič Fran., učitelj na Bučki; Gebauer Viljem, učitelj v Trzišči; Grčar Andrej, nadučitelj v Mokronogu; Gantar Ivan, nadučitelj na Studenci; Jezernik Martin, učitelj na Branskem; Kaligar Ivan, učitelj v Šmarjeti; Kaligar Karol, učitelj v Križevem; Kuralt Kristina, učiteljica v Št. Jerneji; Kalin Josipa, učiteljica v Kostanjevici; Lavrič Francišek, nadučitelj v Škocijanu; Lunder Francišek, nadučitelj na Raki; Lunaček Aleks., učitelj na Trebelnem; Mubič Fran., učitelj v Št. Jerneji; Osana Josip, zasl. učitelj pri Sv. Duhu; Pavčič Anton, nadučitelj v Št. Ruprtu; Radič Ivan, učitelj v Št. Juriji; Regnard Amalija, učiteljica v Št. Ruprtu; Rozman Florijan, učitelj v Vel. Dolini; Saje Ivan, nadučitelj v Št. Jerneji; Šmitik Franja, učiteljica v Boštanji; Spetzler Gustav, nadučitelj v Boštanji; Trost Karol, učitelj v Št. Jerneji; Vrus Marija, učiteljica v Kostanjevici; Bezljaj Josip, c. kr. okr. š. nadzornik v Krškem; Crnovšek Ivan, umir. uradnik v Krškem; Gabršek Fran., c. kr. okr. š. nadzornik v Krškem; Gregorin Alojzij, c. kr. okr. sodnik v Krškem; Gregorič Francišek, posestnik v Krškem; dr. Krsnik Josip, zdravnik v Krškem; Michl Marija, učiteljica v Krškem; Dr. Mencinger Ivan, odvetnik v Krškem; okrajna učit. knjižnica v Krškem; Pfeifer Viljem, župan v Krškem; Šmidinger Ana, učiteljica v Krškem; Šustersi Matija, uradnik v Krškem; Tramšek Blaž, nadučitelj na Vidmu; Weiglein Henrik, c. kr. okr. glavar v Krškem; Lapajne Ivan, ravnatelj v Krškem; dr. Vošnjak Josip, dež. odbornik v Ljubljani; Če-

tina Ivan, učitelj v Laškem; Mrcina Ivan, c. kr. vad. učitelj v Gorici; Kumar Valentin, c. kr. vad. učitelj v Gorici; Zupan Tomo, c. kr. profesor in vodja Alojzijevega v Ljubljani; okrajna učiteljska knjižnica v Kranji; Francelj Štefan; učitelj v Studenem; Ribnikar Vojteh, nadučitelj v Dol. Logatci; okrajna učiteljska knjižnica v Dol. Logatci.

Za leto 1888. so plačali: Pintar Matej, kaplan v Št. Ruprtu; Drnjač Tomo, nadučitelj v Sevnici; Pretnar Jakob v Veliki Dolini; Medič Fran., c. kr. učitelj v Mariboru; Račič Alojzij, nadučitelj v Čateži; Vršec Fran., c. kr. notar v Sevnici; okrajna knjižnica v Gorici; Strmšek Vekoslav, učitelj pri Sv. Petru.

Za l. 1887. je plačal: Pretnar Jakob, nadučitelj v Veliki Dolini.

Po več knjig so vzeli, oziroma razpečali Vodopivec Fran., c. kr. okr. š. nadzornik v Gorici (6 iztiskov); Režek Jurij, učitelj v Kranji (8 iztiskov); Mrcina Ivan, c. kr. vad. učitelj v Gorici (40 iztiskov); Brezovnik Anton, učitelj v Vojniku (5 iztiskov).

Društvu so blagovolili darovati: Preč. g. dr. Klofutar L., stolni prošt in studijski vodja v semenišči v Ljubljani 5 gld.; dr. Močnik Fran., vitez, v Gradci 3 gld.; kmetska posojilnica ljubljanske okolice 5 gld.; Wessner Marija, učiteljica v Ljubljani 6 gld. 95 kr.; presl. deželni zbor kranjski 100 gld.

Vsem blagodušnim podpornikom in darovateljem bodi izrečena najpristrčnejša zahvala! Živeli! Istotako se društvo iskreno zahvaljuje pre mnogim poverjenikom, ki so z nabiranjem letnine in z razpečavanjem knjig podpirali društveno delovanje.

Odbor.